

A Fák újéve: tu bisvát

Írta: Wagner Tamás
2014. január 15. szerda, 09:36 -

ORSZÁGOS RABBIKÉPZŐ - ZSIDÓ EGYETEM

A Fák újéve: tu bisvát

ט"ו בשבט

ב"ה

Svát	hónap tizenötödike azaz	tu bisvát	, melyből a	ט"ו בשבט
; míg a	bisvát	=	svát	ban jelentés

ort Izraelben e napon újévi ünnepként ünnepelik a gyümölcsfa ültetésével kapcsolatos előírásokat a három vagy az idősebb

dik a fák rügyezésének virágzás (például a mandulafa) is. A fák új életre kelnek, ez újjászületésük napja. A fák újéve napján nyitotta meg a Knesset első ülését és kezdődött meg a parlamenti munka a régi-új államban.

Nevezik még az ültetés ünnep *hag ha'oret* Izraelben e napon fákat ültetnek. *Év* Jeávecíró, tanító és r

mondta: Ha fát ültetünk, megérkezik a Messiás, e *Ávot dirabbi Nátán*

A Fák újéve: tu bisvát

Írta: Wagner Tamás

2014. január 15. szerda, 09:36 -

elzárta a földet, a földgyógyászok (latolya). Vátnak oly közösségek ahol tizenötféle *Sir hámaálot*), a CXX-C

í szokás, a kabbala művelőinek városában. Viló szegedlő könyv alapján négy történetek, szeder és négy pohár)

os egyetemi docens: JUDAISZTIKA I. című könyvéből.

ombatjának" (sabat sírát nevezzük, mert ekkor olvassuk fel a Tórából Mózes diadalénekét.)

el a zsinagógában. Ugyancsak ekkor olvassák a prófétai szakaszok közül Debóra énekét, amely időszámításunk

A *tu bisvát széder*

Tu'bisvati szeder

A résztvevők gyümölcscsel, borral és fénylő gyertyákkal teli asztalt ülnek körül.

Az asztal megterítése:

A lakomára előkészített asztalt 'háj' alakban rendezzük el és szép színes abrosszal terítjük be:

Gyümölcsökkel teli tálakat teszünk rá

Virággal és zölddel feldisztjük

Gyertyák fénylenek a gyertytartóban, vagy színes köveken .

Átlátszó üvegekben fehér és vörös bor

A terem ünnepi díszbe és fényekbe öltözve várja a résztvevőket

A szedervezető előtt gyümölcscsel teli tálak:

Az első tálban: narancs, körte és mandula, ezeknek a belsejét, fogyasztjuk, a héja megmarad. .

A második tálban: datolya, olajbogyó, alma, a nagy részét megesszük, a amagjából új élet nő ki.

A harmadik tálban: füge, szentjánoskenyér, és mazsola, a teremtés gyümölcsei, az egészséget elfogyasztjuk.

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהחינו וקימנו והגיענו לזמן הזה”

*Baruch ata adonay eloheinu melech ha'olam,
she ' hecheyanu ve'keyemanu ve'hegeyanu lazman hazeh.
Áldott vagy Te Örökkévaló I'stenünk a világ ura , aki életben tartott, megőrzött
bennünket, s megengedte megérnünk ezt a napot'*

הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד.

*Hine ma tov uma nayim
Shevet achim gam yalhad*

Miben különbözik a tu'bisváti széder a peszachi szédertől?

- 1. Peszakkor maceszt eszünk, ezzel ellentétben ezen az éjszakán csak gyümölcsöt fogyasztunk.*
- 2. Peszakkor nem fontos milyen bort iszunk, ezen az éjszakán vörös és fehér bort is iszunk.*
- 3. Peszakkor az egyiptomi kivonulás történetét meséljük el, a mai estén Izrael terméseinről mesélünk.*

Első pohár , mely fehér bor a telet jelképezi, amikor a fák csupaszon lombozat nélkül várják a tavaszt.

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן”

Baruch atá a'donáj, elohenu melech haolam , boré pri hagáfen.

Áldással te ö'rökkévaló I'stenünk , a világ királya, aki megteremtette a szőlőtő gyümölcsét.

”ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש”

*Erec Hitu U' szeorá
Ve gefen U' teena,
Ve rimon, erc zeit , semen, U'dvas.*

Ezen a napon Izraelben a fák ujjáéledését és a természet ébredését ünneplik Ekkor Erec Jisraelben termő és a Tórában megemlített termékeket fogyasztunk. Ezek: búza, árpa, datolya, füge, olajbogyó, gránátalma, szőlő... Európában elterjedt szokás, hogy ezen a napon 15 féle gyümölcsöt fogyasztanak.

*Mert az Örökkévaló, a te I'stened bevisz téged egy jó országba, putakoknak, forrásoknak és mély vizeknek országába, amelyek a völgyekben erednek- búza, árpa, szőlő és gránátalmu országába, olajfa és méz országába.
(Mózes 5. Könyve – D'várím)*

Most kóstoljuk meg a süteményt, ami búzalisztből készült:

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא מיני מזונות”

Báruch áttá Á'donáj, elohenu melech háolam, boré miné mōzonot.

Aldassál te Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya, teremtője az ételek fajtáinak.

Izrael jelképe a menóra, melynek két oldalán olajág található és a békét szimbolizálja.

Együnk az olajbogyóból, amely hasonlít Izrael népéhez.

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ”

Báruch áttá Á'donaj, elochenu melech háolam, boré pri háéc.

Aldassál te, Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya, teremtője a fa gyümölcsének.

Az Agudában is szerepel az olajbogyó. Rabbi Jehosua ben Lévi mondta: „Miért hasonlítják Izraelt az olajfához? Mert amiként az olajfa ágai nem hullanak le sohasem, úgy Izrael sem vész el soha, sem ezen a világon, sem a másvilágon. „

”עושה שלום במרומי תוה יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל וממרו אמנ”

„Osze salom bimromám, hu jáásze salom álénú, ve ál kol Jisrael, be jinru Ámen”

Most kóstoljuk meg a datolyát, mely olyan édes mint a méz.

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ”

Báruch áttá á'donaj, elohénu melech háolám boré pri háéc:

Aldassál te Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya, teremtője a fa gyümölcsének.

A Zsoltárok könyve az igaz embert a pálmafához hasonlítja:

”צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה”

„Cádik kátámár jifrách,
K'erez Bálevenon jisze. „

„Az igaz virul, mint a pálmafa,
Magasra nő, mint a libanoni cédrus.”

Most a szőlőtőke gyümölcse a mazsola következik:

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהכל נהיה בדברו”

Báruch átá a'donaj, elohenu melech háolam, sehakol nihje bidvaró.

Áldassál te Ő'rökkévaló I'stenünk , a világ királya akinek szavára minden létesült.

A szőlőtőke meghálálja és jobban növekszik, ha többször átültetik. Az Ő'rökkévaló azért, hogy a többi nép tudjon a zsidó nép létéről, hely változtatásra készítette a népet. Egyiptomból a pusztába vitte a népet és ezt követően vigyázott rá, . A pusztában megkezdődött a fejlődésük és I'sten Tórát adott a népnek.

A második poharat is kiisszuk: fehér bor kevés pirossal vegyítve , mely a tavasz kezdetére utal , amikor a fehér virágzás a jellemző és piros virágok éppen ,hogy megjelennek.

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן”

Báruch átá á'donaj, elohenu melech háolam, boré pri hágáfen.

Áldassál te Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya , aki megteremtette a szőlőtőke gyümölcsét.

Kóstoljuk meg a fűgét is , ami a Tórára emlékeztet. Vajon miért hasonlít a fűge a Tórához?

Mert minden gyümölcsben van egy rész amit nem lehet megenni, a magját a héját, vagy például a szőlőfürtöt , ezzel szemben a fűge egészében ehető gyümölcs.

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ”

Báruch átá Á'donaj, elohenu melech háolam, boré pri háec.

Áldassál te Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya, teremtője a fa gyümölcsének.

A Tu'bisvati széderről az alma sem hiányozhat.

*Most azon gyümölcsöket fogyasztjuk amelyek leginkább jellemzőek Izraelre:
Narancsot és mandarint.*

*„Mikor egy gyümölcsöt adó fát kivágnak, az emberi fül által nem hallható sírás
hallatszik a világ egy végétől a másokig.*

*Harmadik pohár ∴ fele fehér , fele piros bor. A tavaszt jelképezi, amikor
ugyanannyi fehér mint piros virágba öltözött fa látható szerte az országban.*

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן”

Báruch átá Á'donaj , elohenu melech háolam, boré pri hágáfen.

*Áldassúl te Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya , aki megteremtette a szőlőtő
gyümölcsét.*

Itt a feltört dió ! Kóstoljuk meg milyen jó ízű!

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ”

Báruch átá Á'donáj, elohenu melech háolám , boré pri háec.

Áldassúl te Ő'rökkévaló I'stenünk, a világ királya, teremtője a fa gyümölcsének.

*Izrael népe hasonlítható egy dióhegyhez. Amikor a sok dió halmot képez akkor
erős, de ha egy szemet is kivesszünk közülé, akkor meggyengül és az egész halom
szétgurul. Izrael népe is akkor erős ha összetart, mindenki felelős egymásért.*

Az Énekek Éneke 6. szakaszában írva van:

*„Lementem a diófás kertbe,
Hogy gyönyörködjek a zsendülő völgyben ,
S megnézzem fakud-e szőlő
Virágoznak-e a gránátalmának.”*

*„El ginát egoz járádti
livot bidé hánáchál,
livot hápárchá hágefén
henecu hárimonim.’*

A tavasz első hírnőke a mandulafa , ami elsőnek hontja ki virágait. Kóstoljuk meg !

”ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי העץ”

Báruch átá Á'donáj, elohenu melech háolám , boré pri háec.

Ének: Haskedija

**„Virágzik a mandula, ragyog a nap sugara,
madarak a tetőn, csipogják az ünnep jön”**

**„Háskedija poráhát,
vösemes páz zoráhát,
Ciporim meros kol gág
Mevaszrot et bo hehág,
Tu bisvat higija hág hállanot.**

**Kiürítjük a negyedik, vörös borral teli poharat.
A tavasz kiteljesedik, a gránátalma virágzik és a pipacsmezők vöröslenek.**

“ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן”

Báruch áta Á'donaj, elohenu melech háolam, boré pri hágáfen.

**Áldassál te Örökkévaló I'stenünk, a világ királya, aki megteremtette a szőlőtő
gyümölcsét.**

Az élő fának nagy a jelentősége, még háborúban is tilos elpusztítani.

**„Midőn hosszú ostrom alatt tartasz egy várost, harcolva ellene, hogy bevedd, ki ne
pusztítsd annak élő fáját, fejszét emelve rája, mert arról ehetsz, azért ne vágd ki,
talán ember-e a mező fája, hogy az ostromolt erdőbe menekülhessen előled? „
(Mózes 5. Könyve – D'varim)**

**Ma ezért ültünk össze a Tu'bisvati asztal körül, hogy megerősítsük kötődésünket
Izrael országához, és örüljünk újjászületésének.**

Midőn I. megteremtette a világot és az embernek adta, így szólt:

**„Íme odaadtam nektek mind a maghozó fűvet, mely az egész föld színén van és
mind a fát, melyen maghozó gyümölcs van „**

Tu'bisvatkor a Kneszet születésnapját is ünnepeljük:

Dr Hájim Weichmann, Izrael Állam első államelnöke mondta:

**Most, hogy az ideiglenes államformáról áttérünk egy szervezett, demokratikus
államformára, ez kifejezi a nép akaratát is.**

**Nagyon elérzékenyülök, hogy én nyithatom meg a Kneszet első ülését, napjaikban a
győzedelmes Jeruzsálemben. Ebben a nagy történelmi pillantban köszönetet**

A Fák újéve: tu bisvát

Írta: Wagner Tamás

2014. január 15. szerda, 09:36 -

mondok, Izrael Istenének, akinek a segítségével a hosszú szenvedés után sikerült, meglátni ezt a napot.

Álmunkat két úton valósítottuk meg, a lelkek felébredésével, és a cselekedetek útján. Az emberek ide menekülhettek és a kezükkel építették fel az országot. Nincs a földkerekségnek olyan szöglete, ahonnan nem érkeztek segítő kezek. Remélem és azon imádkozom, hogy a szétszórtság szűnjön meg, minél előbb jöjjenek Izraelbe és együtt építsük az országot.

”לשנה הבאה בירושלים הבנויה”.

L'sana luba' birusujajim habnuja.

Jövő évben a felépített Jeruzsálemben !

zrael népe, ünnepei és erkölcsi értéke

Tu BiSvát

zsidó köteles volt természetükben a gyümölcs, és az ültetés szerepét a kiválasztott népek számára.

atározták meg a Tu BiSvátot a fák újévének?

kasztott Tu BiSvát előtt, az az előző év gyümölcsének számít, és amelyik fa utána rügyezik ki, annak gyümölcse

Hogyan ünneplik a Tu BiSvátot?

BiSvát teljes egészében Erec Jisrael kivirágzásához, természeti szépségeihez, termékenységéhez kötődik, a m

A Fák újéve: tu bisvát

Írta: Wagner Tamás

2014. január 15. szerda, 09:36 -

Úszerek Rajos Simon, Sami, Sela) hiányzik belőle, szemben más országokkal, amelyekben van ez, van az. de Erect

Ari (Asché, Ázsa) és a többi kabbalista jóvoltá **gyümölcssevőnap** és című könyv **Avutub**

lcseinek legjavává **áza, ág, szőlő, füge, gránátalma, olaj**. Tóra Izrael földjét dicséri. Ezek:

a népnek földjével, és kapcsolata természet megőrzésére és védelmére irányuló tevékenység a **avotub** és a **avotub**

Mi a zsidóság kapcsolata a fához?

börök, a **áza** és a **áza** napkeleten, Édenben é " (Mózes, 1, 2, 8) t, akit alkotott.

kezelt a **áza** és a **áza** (Mózes 2, 10, 11, 12) és a **áza** (Mózes 2, 10, 11, 12) a **áza** és a **áza** (Mózes 2, 10, 11, 12)

a **áza** és a **áza** (Mózes 2, 10, 11, 12) a **áza** és a **áza** (Mózes 2, 10, 11, 12) a **áza** és a **áza** (Mózes 2, 10, 11, 12)

: SZÁZÉVES A CIONIZMUS. Izrael népe, ünnepei és erkölcsi értékei. Budapest, 1997.

ár Ilán Egyetem kiadványa Magyarországon.